Minister
Zdrowia

PLPR.050.49.2026.MP
Warszawa, 03 listopada 2026

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 20270, złożoną przez Posłów na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej – Pana Grzegorza Lorka oraz Pana Michała Wosia, w sprawie legalności funkcjonowania tzw. „abortomatu" przy ul. Wiejskiej 9 w Warszawie oraz sposobu udostępniania za jego pośrednictwem produktów leczniczych, Minister Zdrowia przedstawia następujące stanowisko.

Z informacji przekazanych przez Głównego Inspektora Farmaceutycznego, dalej „GIF", wynika, że źródłem informacji o działalności prowadzonej pod wskazanym adresem było zgłoszenie Prezesa Okręgowej Rady Aptekarskiej OIA w Warszawie. W zgłoszeniu wskazano, że w lokalu przy ul. Wiejskiej 9 w Warszawie mogą być oferowane, za pośrednictwem urządzenia określanego jako tzw. „abortomat", produkty stosowane do przeprowadzenia aborcji farmakologicznej. GIF przeanalizował również dostępne publicznie materiały audiowizualne przedstawiające sposób pozyskiwania produktów z tego urządzenia. W materiałach tych wskazywano na produkty określane jako „mifepriston" i „misoprostol".

Zgodnie z informacjami przekazanymi przez GIF produkt leczniczy pod nazwą „mifepriston" nie jest dopuszczony do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Ponadto żaden produkt leczniczy zawierający tę substancję czynną nie został zarejestrowany przez Prezesa Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych. Mizoprostol występuje natomiast w dopuszczonych do obrotu w Polsce produktach leczniczych, takich jak Cytotec i Arthrotec. Produkty te posiadają kategorię dostępności „Rp", co oznacza, że są wydawane z przepisu lekarza.

Odnosząc się do zasad prowadzenia obrotu produktami leczniczymi, należy wskazać, że zgodnie z art. 65 ust. 1 ustawy z dnia 6 września 2001 r. – Prawo farmaceutyczne (Dz. U. z 2026 r. poz. 612, z późn. zm.), dalej: „u.p.f.", obrót produktami leczniczymi może być prowadzony wyłącznie na zasadach określonych w tej ustawie. Stosownie natomiast do art. 68 ust. 1 u.p.f. obrót detaliczny produktami leczniczymi prowadzą apteki ogólnodostępne, z

telefon: +48 22 250 01 46
adres email: kancelaria@mz.gov.pl
www.gov.pl/zdrowie
ul. Miodowa 15
00-952 Warszawa

zastrzeżeniem wyjątków przewidzianych w przepisach tej ustawy. Prowadzenie obrotu produktami leczniczymi poza podmiotami i kanałami dystrybucji określonymi w Prawie farmaceutycznym może zatem stanowić naruszenie przepisów regulujących obrót produktami leczniczymi.

Przepisy Prawa farmaceutycznego dopuszczają prowadzenie przez apteki ogólnodostępne oraz punkty apteczne sprzedaży wysyłkowej wyłącznie produktów leczniczych wydawanych bez przepisu lekarza. Nie przewidują natomiast odrębnej podstawy prawnej umożliwiającej wydawanie produktu leczniczego wymagającego recepty za pośrednictwem automatycznej skrytki, poza podmiotami i kanałami dystrybucji określonymi w tej ustawie. Samo wystawienie recepty nie stanowi podstawy do wydania produktu leczniczego w dowolnym miejscu i w dowolny sposób, z pominięciem zasad prowadzenia obrotu detalicznego określonych w u.p.f.

Z informacji przekazanych przez GIF wynika ponadto, że pod adresem przy ul. Wiejskiej 9 w Warszawie nie jest prowadzona apteka ogólnodostępna ani punkt apteczny. W tym miejscu należy wyjaśnić, że Państwowa Inspekcja Farmaceutyczna sprawuje nadzór nad legalnym łańcuchem dystrybucji produktów leczniczych, natomiast podejrzenie prowadzenia obrotu, poza tym łańcuchem wymaga działania organów ścigania, które dysponują uprawnieniami niezbędnymi do zbadania takiej działalności.

Ponadto GIF poinformował MZ, że w związku ze sposobem pozyskiwania i udostępniania przedmiotowych produktów skierował do Prokuratury Rejonowej Warszawa Śródmieście-Północ w Warszawie zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa określonego w art. 165 § 1 pkt 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2026 r. poz. 1342), dalej: „k.k.”, w zbiegu z art. 124b ust. 2 oraz art. 125 ust. 2 pkt 2 u.p.f.

Z dodatkowych informacji przekazanych przez GIF wynika, że podstawę skierowania zawiadomienia stanowiło uprawdopodobnione podejrzenie, iż za pośrednictwem opisanego urządzenia mogą być udostępniane sfałszowane produkty lecznicze, które mogą być przedstawiane jako pełnowartościowe produkty lecznicze zarejestrowane na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Z uwagi na to, że pod wskazanym adresem nie jest prowadzona apteka ogólnodostępna ani punkt apteczny, organy Państwowej Inspekcji Farmaceutycznej nie mają możliwości przeprowadzenia w tym miejscu czynności kontrolnych właściwych dla podmiotów prowadzących legalny obrót detaliczny produktami leczniczymi.

Ministerstwo Zdrowia nie dysponuje potwierdzonymi informacjami pozwalającymi jednoznacznie wskazać podmiot odpowiedzialny za pozyskiwanie produktów, umieszczanie ich w skrytkach, ich przechowywanie oraz przekazywanie kodów umożliwiających ich odbiór. Nie ma również podstaw do potwierdzenia, że podmiot odpowiedzialny za opisany mechanizm posiada zezwolenie wymagane do prowadzenia obrotu produktami leczniczymi.

Państwowa Inspekcja Farmaceutyczna realizuje zadania nadzorcze i kontrolne określone w przepisach u.p.f., nie dysponuje jednak uprawnieniami do prowadzenia czynności operacyjno-rozpoznawczych ani dochodzeniowo-śledczych. W szczególności nie jest uprawniona do przeprowadzania przeszukań ani prowadzenia czynności terenowych o charakterze śledczym, służących identyfikacji osób organizujących potencjalnie nielegalną

działalność oraz odtworzeniu mechanizmu jej funkcjonowania. Uprawnień takich nie można wywodzić z ustawowych kompetencji kontrolnych Państwowej Inspekcji Farmaceutycznej.

Ustalenie osób odpowiedzialnych za funkcjonowanie urządzenia, źródeł pochodzenia produktów, sposobu ich dostarczania oraz podmiotów uczestniczących w ich udostępnianiu, w zakresie wymagającym zastosowania instrumentów procesowych, pozostaje zatem w kompetencji właściwych organów ścigania. Dotyczy to również ustalenia, czy analogiczna działalność jest prowadzona w innych miejscach. Dalsze czynności w przedmiotowej sprawie należą do organów ścigania, natomiast o ewentualnej odpowiedzialności karnej konkretnych osób rozstrzyga sąd.

Opisany w interpelacji mechanizm budzi istotne wątpliwości z punktu widzenia przepisów regulujących dopuszczanie do obrotu, obrót detaliczny oraz wydawanie produktów leczniczych. Wątpliwości te dotyczą w szczególności udostępniania produktów poza podmiotami i kanałami dystrybucji określonymi w u.p.f., możliwości udostępniania produktów wymagających recepty, a także pochodzenia i statusu prawnego produktów określanych jako „mifepriston" i „misoprostol".

Zgodnie z art. 108 ust. 1 pkt 2 u.p.f. do zadań Państwowej Inspekcji Farmaceutycznej należy sprawowanie nadzoru nad jakością, obrotem i pośrednictwem w obrocie produktami leczniczymi, z wyłączeniem produktów leczniczych weterynaryjnych. Ocena zgodności sposobu pozyskiwania, przechowywania i udostępniania przedmiotowych produktów z przepisami regulującymi obrót produktami leczniczymi pozostaje zatem w zakresie właściwości organów Państwowej Inspekcji Farmaceutycznej, z uwzględnieniem ustawowych granic przysługujących im kompetencji kontrolnych.

W związku z podejrzeniem prowadzenia działalności poza legalnym łańcuchem dystrybucji GIF podjął działanie pozostające w zakresie jego kompetencji, kierując zawiadomienie do właściwej jednostki prokuratury. Na obecnym etapie nie jest zasadne przesądzanie, czy doszło do popełnienia czynu zabronionego ani wskazywanie osób ponoszących odpowiedzialność za opisaną działalność. Ostateczna kwalifikacja prawna będzie zależała od wyników czynności właściwych organów, w tym od ustalenia charakteru udostępnianych produktów, źródła ich pochodzenia, sposobu ich przechowywania i przekazywania oraz podmiotów uczestniczących w tej działalności.

Z wyrazami szacunku
z upoważnienia Ministra Zdrowia
Katarzyna Kęcka
Podsekretarz Stanu
/dokument podpisany elektronicznie/

telefon: +48 22 250 01 46
adres email: kancelaria@mz.gov.pl
www.gov.pl/zdrowie

ul. Miodowa 15
00-952 Warszawa